

Encontres i desencontres

Dm, 8/11/2011 per Anna-Bel Carbon...

[Sini](#)

No podem entendre el món educatiu sense diàleg. El punt de partença és ben clar: si “dialogar” vol dir “a través de la paraula” ve a significar que concebem el diàleg com un procés de generació de sentit i de construcció de significats comuns entre dues persones com a mínim o entre una col·lectivitat. I, justament, en això consisteix l’acció educativa: en una descoberta de qui és l’educand, de quin és el seu entorn més immediat, del món que l’ha precedit i del que li ha tocat viure... Una descoberta d’aprenentatge que només és possible si s’està en constant diàleg entre l’educador i l’educand.

El diàleg, doncs, com a element bàsic en l’educació, que paradoxalment no està renyit amb el silenci com a element educatiu, ja que per definició el silenci no exclou la paraula. Aquesta entesa entre diàleg i paraula, i diàleg i silenci és bàsic per a dibuixar l’equilibri de qualsevol procés maduratiu. El silenci ajuda a elaborar el discurs, la seqüenciació de paraules que després ens serviran per al diàleg; el silenci que asserena els sentiments i els posa al seu lloc.

L’objectiu educatiu no seria dialogar en el simple sentit d’intercanvi d’informació sinó transformar a través del diàleg; és a dir, de la construcció de nous significats que integrin expectatives diferents, tot i que aquestes generin interrogació. El diàleg com a generador de pensament. La base del diàleg sincer com a eina de creixement que permet qüestionar qualsevol concepte, valor, idea, sempre a partir del respecte i la crítica constructiva, amb la finalitat d’arribar a convèncer l’altre que és possible acceptar allò que es defensa, tot i no compartir-ho. La necessitat d’afrontar l’educació des d’una perspectiva oberta capaç de motivar la reflexió de la pròpia idea i fins i tot la seva modificació fa del diàleg un motor generador de coneixement; com un espai de contenció de nous significats compartits, sobre la base d’una pluralitat d’idees i de creences, entre tots els actors socials.

El diàleg com a procés. La tergiversació del diàleg, el mal ús d’aquesta eina educativa, faria que en la difícil tasca de verbalitzar els valors per a poder-los transmetre des de la vivència, se’ls desproveís de l’essència original. No podem caure en la perversió de convertir el diàleg en l’excusa per a perdre’s en discussions inacabables i que dificulten la presa de decisions sota l’aparença de la recerca del consens. El diàleg és facilitador de processos si el seu espai es gestiona bé.

El diàleg en l’afer educatiu diari és una història d’encontres i desencontres en funció dels educadors, de l’edat dels educands i del moment històric. Són molts els encàrrecs que rep la comunitat educativa, una gran part dels quals sobrepassen les seves possibilitats i, a més, no corresponen originàriament a la seva tasca sinó que han estat delegats per altres agents socials propers als nostres educands. En aquest cas, aprendre a dialogar, o millor dit ensenyar que és certa la dita “parlant la gent s’entén” és una tasca educativa bàsica per a la contribució a la convivència social.